

Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (femte avdelningen)

den 12 juli 2019*

”Konkurrens – Konkurrensbegränsande samverkan – Marknaden för optiska diskenheter – Beslut i vilket fastställs en överträdelse av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet– Kartellavtal om upphandlingsförfaranden avseende optiska diskenheter för bärbara datorer och stationära datorer – Överträdelse genom syfte – Rätten till försvar – Motiveringsskyldighet – Principen om god förvaltningssed – Böter – En enda fortlöpande överträdelse – 2006 års riktlinjer för beräkning av böter”

I mål T-762/15,

Sony Corporation, Tokyo (Japan),

Sony Electronics, Inc., San Diego, Kalifornien (Förenta staterna),

företrädna av advokaten R. Snelders och N. Levy samt E. Kelly, solicitors,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, inledningsvis företräd av M. Farley, A. Biolan, C. Giolito, F. van Schaik och L. Wildpanner, därefter av M. Farley, van Schaik, Wildpanner och A. Dawes, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan med stöd av artikel 263 FEUF om att tribunalen helt eller delvis ska ogiltigförklara kommissionens beslut C(2015) 7135 final av den 21 oktober 2015 om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende AT.39639 – Optiska diskenheter) och, i andra hand, sätta ned de böter som ålagts sökandebolaget,

meddelar

TRIBUNALEN (femte avdelningen)

sammansatt av ordföranden D. Gratsias samt domarna I. Labucka och I. Ulloa Rubio (referent),

justitiesekreterare: handläggaren N. Schall,

efter den skriftliga delen av förfarandet och förhandlingen den 2 maj 2018,

följande

* Rättegångsspråk: engelska.

Dom¹

Bakgrund till tvisten

- 1 Enligt beslut C(2015) 7135 final om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende AT.39639 – Optiska diskenheter) (nedan kallat det angripna beslutet), avseende kartellavtal om upphandlingsförfaranden rörande optiska diskenheter för bärbara datorer och stationära datorer, som organiserats av två datortillverkare, tillverkar Sony-koncernen produkter inom områdena audio, video, kommunikation och informationsteknologi för konsumtionsmarknaderna och branschmarknaderna samt är en leverantör av innehåll, produkter och tjänster avseende underhållning (skäl 15 i det angripna beslutet).
- 2 Det första sökandebolaget, Sony Corporation, vilket är ett aktiebolag som lyder under japansk rätt, är det ledande företaget i koncernen. Det andra sökandebolaget, Sony Electronics, Inc., är ett dotterbolag som indirekt ägs till 100 procent av Sony Corporation och har sitt säte i Förenta staterna. Sony Electronics, vilket är ett bolag som lyder under Delawares (Förenta staterna) rätt, driver verksamhet bestående i forskning och utveckling, utformning, ingenjörstjänster, försäljning, marknadsföring, distribution och kundtjänst (skäl 16 i det angripna beslutet).
- 3 Sony Corporation och Sony Electronics (nedan tillsammans kallade sökandebolagen eller Sony) kallas tillsammans Sony i det angripna beslutet (skäl 17 i det angripna beslutet).
- 4 Sony Electronics var, tillsammans med Sony Corporation, den juridiska person som i Sonys namn deltog i de upphandlingsförfaranden som organiserades av Dell och har fortsatt att göra detta fram till den 1 april 2007 (skäl 18 i det angripna beslutet).
- 5 Sony Optiarc, Inc., är ett aktiebolag som lyder under japansk rätt. Det bildades den 3 april 2006 som ett för Sony Corporation och NEC Corporation gemensamt bolag, under namnet Sony NEC Optiarc Inc. Varje moderbolag tillförde sin respektive verksamhet inom sektorn för optiska diskenheter till Sony NEC Optiarc. Sony Corporation förvärvade 55 procent av aktierna med rösträtt i detta gemensamma bolag och NEC Corporation resterande 45 procent (skäl 19 i det angripna beslutet).
- 6 Från maj 2003 till mars 2007 utvecklade och tillverkade Lite-On optiska diskenheter, vilka slutligen såldes under varumärket Sony på grundval av avtal om fördelning av intäkterna. Sony var enligt dessa avtal i allmänhet ansvarigt för försäljningen, medan Lite-On ansvarade för frågor avseende kvalitet och ingenjörstjänster (skäl 26 i det angripna beslutet).
- 7 Den aktuella överträdelsen avser optiska diskenheter som används i persondatorer (stationära datorer och bärbara datorer) (nedan kallade persondatorer) tillverkade av Dell Inc. och Hewlett Packard (nedan kallat HP). De optiska diskenheterna används även i flera andra apparater som används av konsumenter, såsom CD-spelare och DVD-spelare, spelkonsoler och andra externa elektroniska apparater (skäl 28 i det angripna beslutet).
- 8 De optiska diskenheterna i persondatorerna varierar beroende på storlek, läsningsmekanismer (springa eller platta) och vilken typ av disk de kan läsa eller ladda ner. De optiska diskenheterna kan delas in i två grupper: Mellanhöga läsare (half-height) (nedan kallade HH) för stationära datorer och smala läsare för bärbara datorer. Undergruppen smala läsare omfattar läsare av olika storlekar. Det finns olika typer av HH-läsare och smala läsare beroende på deras tekniska funktion (skäl 29 i det angripna beslutet).

1 Endast de punkter i denna dom vars publicering tribunalen anser vara till nytta har återgetts.

- 9 Dell och HP är de två främsta tillverkarna av originalprodukter på världsmarknaden för persondatorer. Dessa båda bolag använder klassiska världsomfattande upphandlingsförfaranden som, bland annat, omfattar kvartalsvisa förhandlingar om ett världsmarknadspris på globala inköpsvolymerna med ett litet antal i förväg utvalda leverantörer av optiska diskenheter. Regionala frågor har i allmänhet inte spelat någon roll för andra upphandlingar av optiska diskenheter än dem som är knutna till den beräknade efterfrågan för regioner som påverkar de globala inköpsvolymerna (skäl 32 i det angripna beslutet).
- 10 Upphandlingsförfarandena omfattade inbjudningar att lämna prisanbud, elektroniska inbjudningar att lämna prisanbud, förhandlingar online, elektroniska auktioner och bilaterala förhandlingar (off-line). När ett upphandlingsförfarande avslutades tilldelade kunderna volymer åt de deltagande leverantörerna av optiska diskenheter (åt alla eller åtminstone de flesta av dem, förutom om en uteslutningsmekanism hade inrättats) enligt de priser som de erbjöd. Det vinnande anbudet erhöll exempelvis 35–45 procent av den totala tilldelningen av kontraktet för det aktuella kvartalet, det andra bästa anbudet 25–30 procent, det tredje 20 procent etcetera. Dessa klassiska upphandlingsförfaranden användes av kundernas upphandlingsavdelningar i syfte att genomföra en effektiv upphandling till konkurrensmässiga priser. De använde i detta syfte alla befintliga metoder för att stimulera priskonkurrensen mellan leverantörerna av optiska diskenheter (skäl 33 i det angripna beslutet).
- 11 När det gäller Dell, genomförde detta bolag i huvudsak upphandlingarna genom förhandling online. Denna förhandling kunde ha en bestämd varaktighet eller avslutas efter en fastställd period, exempelvis tio minuter efter det senaste anbudet, när ingen leverantör av optiska diskenheter lämnade något nytt anbud. I vissa fall kunde förhandlingen online pågå i flera timmar om upphandlingen var mer intensiv eller om tiden för förhandlingen online förlängdes i syfte att uppmuntra leverantörerna av optiska diskenheter att fortsätta att lämna anbud. Omvänt kunde Dell, även när en förhandling online hade en obestämd varaktighet och var beroende av det slutliga anbudet, vid en viss tidpunkt ange att förhandlingen online avslutades. Dell kunde besluta att ändra ett förfarande genom ”enbart rangordning” till ett förfarande ”i blindo”. Dell kunde vidare ställa in förhandlingen online om upphandlingen eller dess resultat bedömdes otillfredsställande och i stället inleda bilaterala förhandlingar. Förhandlingsförfarandet online övervakades av de världsspridda inköparna med ansvar för dessa operationer hos Dell (skäl 37 i det angripna beslutet).
- 12 Beträffande HP, var de upphandlingsförfaranden som i huvudsak användes inbjudningar att lämna prisanbud och elektroniska inbjudningar att lämna prisanbud. Dessa båda förfaranden genomfördes online med användning av samma plattform. Vad för det första gäller inbjudningarna att lämna prisuppgift utfärdades dessa kvartalsvis. Förfarandena kombinerade förhandlingar online och bilaterala förhandlingar off-line utspridda under en viss tidsperiod, i allmänhet två veckor. Leverantörerna av optiska diskenheter inbjöds till en runda upphandling som var öppen under en bestämd period för att inkomma med sina prisanbud på en plattform online eller via e-post. När den första auktionsrundan avslutats träffade HP var och en av deltagarna och inledde förhandlingar på grundval av det anbud som leverantören av optiska diskenheter lämnat i syfte att erhålla det bästa anbudet från varje leverantör utan att avslöja identiteten på de övriga leverantörerna av optiska diskenheter eller deras anbud. Beträffande, för det andra, de elektroniska inbjudningarna att lämna prisanbud, organiserades dessa vanligtvis i form av ett omvänt upphandlingsförfarande. Anbudsgivarna kopplade upp sig på plattformen online vid ett specifikt klockslag och auktionsförsäljningen började med ett av HP fastställt pris. De anbudsgivare som lämnade gradvis nedsatta anbud informerades om sin egen rangordning varje gång ett nytt anbud lämnades. Vid utgången av den föreskrivna tidsperioden vann den leverantör av optiska diskenheter som hade lämnat det lägsta anbudet auktionsförsäljningen och de övriga leverantörerna rangordnades på plats två och tre beroende på deras anbud (skälen 41–44 i det angripna beslutet).

Administrativt förfarande

- 13 Den 14 januari 2009 mottog kommissionen en ansökan om immunitet enligt kommissionens tillkännagivande om immunitet mot böter och nedsättning av böter i kartellärenden (EUT C 298, 2006, s. 17) (nedan kallat 2006 års meddelande om samarbete) som inkom från Philips. Den 29 januari och den 2 mars 2009 kompletterades denna ansökan i syfte att, vid sidan av Philips, omfatta bolaget Lite-On och deras gemensamma företag Philips & Lite-On Digital Solutions Corporation (nedan kallat PLDS) (skäl 54 i det angripna beslutet).
- 14 Kommissionen sände den 29 juni 2009 en begäran om upplysningar till företag verksamma inom området optiska diskenheter (skäl 55 i det angripna beslutet).
- 15 Kommissionen beviljade den 30 juni 2009 Philips, Lite-On och PLDS en villkorad immunitet (skäl 56 i det angripna beslutet).
- 16 Kommissionen riktade den 18 juli 2012 ett meddelande om invändningar till 13 leverantörer av optiska diskenheter, däribland sökandebolagen (nedan kallat meddelandet om invändningar). I detta meddelande angav kommissionen att dessa bolag hade åsidosatt artikel 101 FEUF och artikel 53 i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet), genom att delta i en konkurrensbegränsande samverkan avseende optiska diskenheter från den 5 februari 2004 till den 29 juni 2009, bestående i samordning av deras beteenden beträffande upphandlingar som organiserades av två datortillverkare, nämligen Dell och HP.
- 17 Den 29 oktober 2012 inkom sökandebolagen med ett skriftligt yttrande som svar på meddelandet om invändningar.
- 18 Den 23 november 2012 svarade Dell på den begäran om upplysningar som kommissionen hade riktat till detta bolag (skäl 61 i det angripna beslutet).
- 19 Ett muntligt hörande hölls den 29 och den 30 november 2012, vid vilket alla mottagarna av meddelandet om invändningar deltog (skäl 60 i det angripna beslutet).
- 20 Den 14 december 2012 anmodade kommissionen alla parter att inkomma med relevanta handlingar som mottagits från Dell och HP. Parterna efterkom denna begäran och var och en av dem fick tillgång till de svar som de övriga leverantörerna av optiska diskenheter hade lämnat (skäl 62 i det angripna beslutet).
- 21 Kommissionen antog den 21 oktober 2015 beslut C(2015) 7135 final, om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende AT.39639 – Optiska diskenheter) (nedan kallat det angripna beslutet), avseende kartellavtal om upphandlingsförfaranden avseende optiska diskenheter för bärbara datorer och stationära datorer, organiserade av två datortillverkare.

Det angripna beslutet

- 22 Kommissionen angav i det angripna beslutet att deltagarna i den konkurrensbegränsande samverkan hade samordnat sina konkurrensbeteenden, åtminstone från den 23 juni 2004 till den 25 november 2008. Kommissionen preciserade att denna samverkan hade skett genom ett nät av parallella bilaterala kontakter. Den angav att deltagarna i den konkurrensbegränsande samverkan försökte anpassa sina volymer på marknaden och se till att priserna låg kvar på högre nivåer än de skulle ha gjort om dessa bilaterala kontakter inte hade ägt rum (skäl 67 i det angripna beslutet).

- 23 Kommissionen angav i det angripna beslutet att samordningen mellan deltagarna i den konkurrensbegränsande samverkan avsåg kunderna Dell och HP, de två största tillverkarna av originalprodukter på världsmarknaden för persondatorer. Enligt kommissionen tillämpade Dell och HP, utöver de bilaterala förhandlingarna med bolagens leverantörer av optiska diskenheter, standardiserade upphandlingsförfaranden som ägde rum minst en gång per kvartal. Kommissionen påpekade att medlemmarna i den konkurrensbegränsande samverkan använde sitt nät av bilaterala kontakter till att manipulera dessa upphandlingsförfaranden. De motverkade därigenom sina kunders försök att stimulera priskonkurrensen (skäl 68 i det angripna beslutet).
- 24 Enligt kommissionen fick medlemmarna i den konkurrensbegränsande samverkan genom de regelbundna informationsutbytena en mycket ingående kunskap om konkurrenternas avsikter innan de ens gav sig in i upphandlingsförfarandet och kunde följaktligen förbereda sin konkurrensstrategi (skäl 69 i det angripna beslutet).
- 25 Kommissionen tillade att medlemmarna i den konkurrensbegränsande samverkan med regelbundna intervaller utbytte prisinformation avseende specifika kunder och information utan samband med priser, såsom befintlig produktion och leveranskapacitet, aktuellt lager, situation avseende kvalificeringen samt tidpunkten för införande av nya produkter eller förbättringar. Kommissionen påpekade att leverantörerna av optiska diskenheter dessutom övervakade slutresultaten av de avslutade upphandlingsförfarandena, det vill säga rangordningen, priset och den volym som tilldelats (skäl 70 i det angripna beslutet).
- 26 Kommissionen angav även att leverantörerna, samtidigt som de beaktade att medlemmarna i den konkurrensbegränsande samverkan måste hemlighålla sina kontakter för kunderna, för att kontakta varandra använde de medel som de ansåg vara tillräckligt lämpliga för att uppnå det önskade resultatet. Kommissionen preciserade för övrigt att ett försök att kalla till ett inledande möte för att organisera regelbundna multilaterala möten mellan leverantörerna av optiska diskenheter hade misslyckats år 2003 efter att ha avslöjats för en kund. Enligt kommissionen ägde i stället bilaterala kontakter rum, i huvudsak i form av telefonsamtal och, ibland, genom e-postmeddelanden, inbegripet via privata e-postadresser (hotmail) och chat-tjänster, eller vid möten, i huvudsak mellan förvaltare av världsomfattande kundkonton (skäl 71 i det angripna beslutet).
- 27 Kommissionen konstaterade att deltagarna i den konkurrensbegränsande samverkan regelbundet kontaktade varandra och att kontakterna, i huvudsak per telefon, skedde oftare vid tidpunkten för upphandlingsförfarandet, under vilket flera telefonsamtal per dag ägde rum bilateralt mellan vissa deltagare i den konkurrensbegränsande samverkan. Kommissionen preciserade att vissa bilaterala kontakter mellan deltagarna i den konkurrensbegränsande samverkan i allmänhet var mer frekventa än andra (skäl 72 i det angripna beslutet).
- 28 Såvitt avser beräkningen av de böter som sökandebolagen ålades, grundade kommissionen denna på sina riktlinjer för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 23.2 a i förordning nr 1/2003 (EUT C 210, 2006, s. 2) (nedan kallade riktlinjerna för beräkning av böter).
- 29 Kommissionen ansåg för det första att det, i syfte att fastställa böternas grundbelopp, mot bakgrund av att varaktigheten av de olika leverantörernas deltagande skilde sig avsevärt åt och för att bättre kunna mäta den faktiska påverkan av den konkurrensbegränsande samverkan, var lämpligt att använda ett årligt genomsnitt beräknat på det faktiska värdet av företagets försäljning under de hela kalendermånader som vart och ett av dem deltagit i överträdelsen (skäl 527 i det angripna beslutet).
- 30 Kommissionen förklarade således att försäljningens värde beräknades på grundval av försäljningen av optiska diskenheter avsedda för persondatorer och som fakturerats Dells och HP:s enheter inom EES (skäl 528 i det angripna beslutet).

- 31 Kommissionen ansåg vidare, eftersom det konkurrensbegränsande beteendet gentemot HP hade inletts senare och i syfte att beakta utvecklingen av den konkurrensbegränsande samverkan, att det relevanta värdet av försäljningarna skulle beräknas separat för HP och för Dell, och att två varaktighetsmultiplikatorer skulle tillämpas (skäl 530 i det angripna beslutet).
- 32 Beträffande sökandebolagen fastställde kommissionen deras ansvar endast för samordning avseende Dell, eftersom Sonys deltagande i kontakterna med HP inte hade styrkts (skäl 531 i det angripna beslutet).
- 33 Kommissionen beslutade även att eftersom avtalen om samordning av priserna till sin art hör till de mest allvarliga överträdelsena av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet och den konkurrensbegränsande samverkan omfattade åtminstone EES, skulle en procentandel på 16 procent tillämpas för allvar i förevarande fall avseende samtliga mottagare av det angripna beslutet (skäl 544 i det angripna beslutet).
- 34 Dessutom angav kommissionen att den hade beslutat att ett avskräckande belopp på 16 procent skulle läggas till, mot bakgrund av omständigheterna i det aktuella fallet (skälen 554 och 555 i det angripna beslutet).
- 35 Vidare satte kommissionen ned sökandebolagens böter med 3 procent för att beakta att de inte hade vetskap om den del av den enda fortlöpande överträdelsen som avsåg HP, i syfte att på ett lämpligt och tillräckligt sätt återspegla den mindre allvarliga arten av deras beteende (skäl 561 i det angripna beslutet).
- 36 Slutligen ansåg kommissionen att det, eftersom Sony hade en global omsättning på 59 252 000 000 euro för det räkenskapsår som föregick antagandet av det angripna beslutet, var lämpligt att på grundbeloppet tillämpa en multiplikationskoefficient på 1,2 (skäl 567 i det angripna beslutet).
- 37 Det angripna beslutets artikeldel har, i den mån som sökandebolagen berörs därav, följande lydelse:

”Artikel 1

Följande företag har överträtt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet genom att, under de angivna perioderna, ha deltagit i en enda, fortlöpande överträdelse, som utgjorts av flera skilda överträdelser, inom sektorn för optiska diskenheter i hela EES, bestående i avtal om samordning av priser:

...

- f) [sökandebolagen] från den 23 augusti 2004 till den 15 september 2006, för deras samordning avseende Dell.

...

Artikel 2

För de överträdelser som anges i artikel 1 åläggs företagen härmed följande böter:

...

- f) [sökandebolagen], solidariskt ansvariga: 21 024 000 euro.”

Förfarandet och parternas yrkanden

- 38 Sökandebolagen har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 31 december 2015.
- 39 Kommissionen inkom med sitt svaromål den 25 maj 2016.
- 40 På förslag av referenten beslutade tribunalen (femte avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet och anmodade, som en åtgärd för processledning enligt artikel 91 i rättegångsreglerna, kommissionen att lägga fram vissa handlingar avseende konfidentiella uttalanden. Kommissionen angav att den inte kunde lägga fram utskrifter av dessa konfidentiella uttalanden, vilka hade lämnats inom ramen för dess program om förmånlig behandling.
- 41 Genom beslut av den 23 april 2018, vilket antogs med stöd av dels artikel 24 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol, dels artikel 91 b och artikel 92.3 i tribunalens rättegångsregler, förpliktade tribunalen (femte avdelningen) kommissionen att lägga fram dessa utskrifter.
- 42 Kommissionen inkom med dessa utskrifter den 24 april 2018 och sökandebolagens advokater tog del av dem på tribunalens kansli den 30 april 2018.
- 43 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens frågor vid förhandlingen den 2 maj 2018.
- 44 Sökandebolagen har yrkat att tribunalen ska
- Ogiltigförklara det angripna beslutet i den del det avser dem,
  - i andra hand, sätta ned de böter som de ålagts, och
  - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 45 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska
- ogilla talan, och
  - förplikta sökandebolagen att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

- 46 Sökandebolagen har åberopat två grunder till stöd för sin talan. Den första grunden avser, i huvudsak, huruvida det föreligger en överträdelse av artikel 101.1 FEUF. Den andra grunden, vilken sökandebolagen har anfört i andra hand, gäller beräkningen av de böter som de ålagts.

[utelämnas]

Den andra grunden, vilken anförs i andra hand: Fastställandet av böterna är felaktigt i faktiskt och rättsligt hänseende och otillräckligt motiverat

[utelämnas]

Den tredje delgrunden: Tillägg av en avskräckningskoefficient enbart för Sony

[utelämnas]

- 292 Det ska erinras om att behovet av att säkerställa att böterna får en tillräckligt avskräckande verkan kräver att bötesbeloppet anpassas för att hänsyn ska tas till den eftersträlvade inverkan på det företag som åläggs böterna. Detta för att bötesbeloppet inte ska bli försumbart eller, tvärtom, orimligt högt, särskilt med hänsyn till det berörda företagets ekonomiska kapacitet, i enlighet med kravet på att böternas effektivitet ska säkerställas, å ena sidan, och kravet på att proportionalitetsprincipen ska iakttas, å andra sidan (se dom av den 13 juli 2011, General TechniC-Otis m.fl./kommissionen, T-141/07, T-142/07, T-145/07 och T-146/07, EU:T:2011:363, punkt 239 och där angiven rättspraxis).
- 293 Ett företags storlek och samlade resurser utgör de relevanta kriterierna med hänsyn till det mål som eftersträvas, nämligen att säkerställa böternas effektivitet genom att anpassa bötesbeloppet till företagets samlade resurser och dess förmåga att uppbringa de medel som krävs för att betala böterna. Fastställandet av omfattningen av höjningen av utgångsbeloppet för att säkerställa att böterna får en tillräckligt avskräckande verkan syftar snarare till att säkerställa böternas effektivitet än till att ta hänsyn till den skada som överträdelsen har medfört för den normala konkurrensen och därmed den nämnda överträdelsens allvar (se dom av den 13 juli 2011, General TechniC-Otis m.fl./kommissionen, T-141/07, T-142/07, T-145/07 och T-146/07, EU:T:2011:363, punkt 241 och där angiven rättspraxis).
- 294 I förevarande mål har sökandebolagen inte bestritt att storleken på den globala omsättningen på 59 252 000 000 euro som Sony hade under det räkenskapsår som föregick antagandet av det angripna beslutet var korrekt angiven i skäl 567 i det beslutet.
- 295 Sökandebolagens enda argument är att moderbolagen till vissa andra mottagare av det angripna beslutet har en omsättning som är jämförbar med Sonys. Sony redovisade dessutom betydande förluster år 2014, en period under vilken moderbolag, såsom Samsung, TSST:s moderbolag, och Hitachi, HLDS:s moderbolag redovisade stora vinster.
- 296 Det ska emellertid påpekas att även om Sony Corporation tillskrevs dotterbolaget Sony Electronics överträdelse (skälen 507 och 569 i det angripna beslutet), till den grad att kommissionen sammantaget kallade dem "Sony" i det angripna beslutet (se punkt 3 ovan), tillskrevs inte Samsung respektive Hitachi den överträdelse i vilken TSST och HLDS deltog (skälen 11–14 och 569 i det angripna beslutet).
- 297 Kommissionen kan således inte klandras för att ha tillämpat en koefficient i avskräckande syfte på sökandebolagen, trots att den inte höjde de böter som ålagts TSST och HLDS mot bakgrund av Hitachis omsättning och vinst.
- 298 Således kan detta argument från sökandebolagen inte godtas. Talan kan således inte bifallas såvitt avser den andra grunden.

[utelämnas]

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (femte avdelningen)

följande:

- 1) **Talan ogillas.**
- 2) **Sony Corporation och Sony Electronics, Inc. ska bära sina rättegångskostnader och ersätta Europeiska kommissionens rättegångskostnader.**

Gratsias

Labucka

Ulloa Rubio

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 12 juli 2019.

Underskrifter